

Innhold

Forord	11
DEL I INTRODUKSJON TIL BOKENS TEMA	13
1 Bokens faglige plattform	16
1.1 Kort introduksjon og oversikt	19
1.2 Økonomiske modeller som utgangspunkt	23
1.3 Rettsøkonomi som analyseverktøy	27
1.4 Beslutningsteoretisk plattform	33
1.5 Fiskeriforvaltning: forholdet til økonomi	38
1.6 Fiskeriforvaltning: forholdet til beslutningsteori	39
1.7 Et studium i politiske vedtaksprosesser	42
1.8 Markedet: et privat domene i det offentlige rom	44
1.9 Forvaltningens frihet og lovverket	49
1.10 En introduksjon til retten	50
1.11 Et motstandsdyktig system	55
1.12 Oppsummering og veien videre	57
2 Deltakelsen i fisket – system, bakgrunn og problemstilling	59
2.1 Innledning	59
2.2 Stenging av fisket – et kort innblikk i noen grunnleggende trekk	60
2.3 Stenging av fisket (1): Forskudd på arv (en case)	63
2.4 Stenging av fisket (2): ut av fartøykvoten via lengdejustering (en case)	71
2.5 Stenging av fisket (3): leie og manglende manntalsregistrering (en case)	74
2.6 Konklusjon	77

DEL II	FISKERIØKONOMISKE ANALYSER	81
3	Realisering av fiskeripolitiske mål (1980–2010)	83
3.1	Politiske retningslinjer og forvaltningspraksis	84
3.2	Ressurspolitikk og fangst	85
3.3	Lønnsomhet og verdiskapning	86
3.4	Folketallsutvikling på kysten og fiskeriarbeidsplasser	88
3.5	Sammenfattende konklusjoner	90
4	Virkninger av struktureringspolitikken i kystfisket	92
4.1	Introduksjon	92
4.2	Endring i antall fartøy, sysselsetting og kvotegrunnlag	94
4.3	Endringer av fartøyenes kvoteandeler etter fartøystørrelse 2004 og 2009	100
4.4	Fylkesvise endringer av kvotefaktorer	104
4.5	Endringer av kvotefaktorer på kommunenivå	107
4.6	En ønsket utvikling?	113
4.7	Konklusjon	117
5	Eierkonsentrasjon i norske fiskerier i 2008	118
5.1	Introduksjon	118
5.2	Data og metode	119
5.3	Resultater og diskusjon	121
5.4	Konklusjon	126
6	Har strukturpolitikken gitt en mer lønnsom fiskeflåte?	127
6.1	Innledning	127
6.2	Metode for lønnsomhetsberegning	130
6.3	Resultater fra lønnsomhetsberegningene	139
6.4	Sammenlignende analyse av rederiers lønnsomhets- indikatorer	161
6.5	Oppsummering og diskusjon	170
6.6	Konklusjon	174
DEL III	DET RETTSLIGE RAMMEVERK	177
7	Tildelings- og opphørssystemet for konsesjoner i fisket	179
7.1	Hva saken gjelder	180

7.2	Inngangsbetingelsene	180
7.3	Rettsriktig, fremtidig tildeling av rettigheter i fisket	191
7.4	Opphørsbetingelsene	200
7.5	Konklusjon og sammenfatning	204
8	Retten til fiske: varederivat eller fravær av forbud?	205
8.1	Innledning	205
8.2	Overgang til varederivater?	206
8.3	Rettsdogmatikken: kort om historisk utvikling – personkravene.	208
8.4	Problemstilling.	209
8.5	Analysegrunnlaget	210
8.6	Torskeavhengighet – i loven	211
8.7	Konklusjon	220
9	Kontrollen med råstoffet: leveringsplikten	222
9.1	Bakgrunn	222
9.2	Mehamn-pakken – som rettslig dokument	223
9.3	Statens plikt til å ha en kontrollordning.	224
9.4	Retten til å skjønne er også en plikt til å skjønne	231
9.5	Rettsens «tøylesløshet».	235
9.6	Konklusjon	236
DEL IV INNSPILL TIL EN NY RETTSØKONOMI.		239
10	Trådene trekkes: Empiri søker teori	241
10.1	Regulering av strukturendringer	242
10.2	Konsentrasjon av fiskebåtreidere	244
10.3	Har strukturpolitikken gitt en mer lønnsom fiskeflåte?	244
10.4	Jus som reguleringsmiddel	247
10.5	Inngangen og opphørsbetingelsene for konsesjoner i fiske	247
10.6	Retten til fiske som varederivat.	248
10.7	Hvordan skjer omsetningen av kvoterettigheter?	249
10.8	Styringen av råstoff ved leveringsplikt	249
10.9	Noen praktiske utfordringer	250

11 Ligamodellen: en rekrutteringsmodell for åpen fiskeriallmenning	253
11.1 Krav til reguleringsmodellen – noen tenkte tilfeller	253
11.2 Den fiskeripolitiske bakgrunnen.	256
11.3 Rammebetingelsene i fiskerilovgivningen og forvaltningspraksis	260
11.4 Registrering i Fiskermanntallet	261
11.5 Adgangskriterier for fartøyers deltakelse i fiske	262
11.6 Vurdering av praksis i forhold til allmenningsretten.	264
11.7 Dagens system med fordeling av kvoter	265
11.8 Forvaltningspraksisen i forhold til allmenningsretten	269
11.9 Hvordan fiskerilovgivningens krav kan sikres innen fiskeriallmenningen	269
11.10 Prinsipper for en åpen fiskeriallmenningsmodell	270
11.11 Ligamodell for en åpen og konkurranseutsatt fiskeriallmenning	270
11.12 Anvendelse av ligamodellen i norsk fiskeriforvaltning	272
11.13 Opprykk og nedrykk av trinn i stige	276
11.14 Eksempel på opprykk og nedrykk i praksis	277
11.15 Beregning av kvotepoeng som grunnlag for opp- og nedrykk i kvotestigen	279
11.16 Testing av ligasystemet på kvote og fangst av norsk arktisk torsk 2006.	283
11.17 Konsekvenser av ligasystemet	288
11.18 Forholdet til andre reguleringer	290
11.19 Ligamodellen: en rekrutteringsmodell for fiskeriallmenningen	291
12 Fra Pareto-optimalitet til Pareto-mindreverdighet?	293
12.1 En presisering: Det gjelder beslutninger om deltakelsen i fiske	294
12.2 Den manglende finanskost	295
12.3 Den minskende økonomiske effektivitet	297
12.4 De sosiale omkostninger	299
12.5 Fordelingsvirkninger	300
12.6 Konklusjon – fra Pareto-optimalitet til Pareto-mindreverdighet	302

Appendiks 1	Endring av kvotefaktorer på kommunenivå.....	311
Appendiks 2	Oversikt over norske fiskekvoter i 2008 fordelt på de 200 største fiskebåtrederne.....	321
Appendiks 3	Utvalg av fartøy omsatt minst én gang i perioden 1992–2008.....	327
Appendiks 4	Opprykk og nedrykk i ligamodellen.....	340
Stikkord	344